

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนป่าขาม ตำบลเวียงใต้ อำเภอบาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาข้อมูลความเป็นมาและปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการอุปมาน (Inductive approach) และสรุปตีความผลการวิเคราะห์ตามที่ค้นพบ (มนัส สุวรรณ, 2544) โดยการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 แนวทาง คือ

การศึกษาจากเอกสาร ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูลต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การศึกษาวิจัยภาคสนาม ซึ่งเป็นการศึกษาโดยวิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ เพื่อศึกษาพฤติกรรม แนวความคิด ของผู้นำชุมชน ตัวแทนคณะกรรมการชุมชน และสมาชิกชุมชนของชุมชนป่าขาม ซึ่งเป็นตัวแทนของสาขาอาชีพต่าง ๆ ในประเด็นต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอบเขตของการวิจัย

พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นไปที่ ปัจจัยที่สร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนป่าขาม ตำบลเวียงใต้ อำเภอบาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เท่านั้น

ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับชุมชนป่าขาม ตำบลเวียงใต้ อำเภอลำปำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 12 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้นำชุมชน ได้แก่ ประธานชุมชน กำนัน เจ้าอาวาสวัดกลางและวัดป่าขาม ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มเยาวชน ประธานกลุ่มแม่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปาย ในเขตพื้นที่นี้ จำนวน 2 คน รวมเป็นจำนวน 9 คน ซึ่งเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรม ประสานงานต่าง ๆ และดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในชุมชน
2. ผู้ประกอบการร้านอาหารและผู้ประกอบการที่พัก รวมเป็นจำนวน 2 คน ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจให้กับนักท่องเที่ยว
3. เจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลปาย จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ งบประมาณสนับสนุน และการส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และข้อมูลคำถามที่ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชุมชน และปัจจัยส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนป่าขาม ตำบลเวียงใต้ อำเภอลำปำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นได้อย่างไร

การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนาความ โดยอาศัยแนวคิดเรื่อง ความเข้มแข็งของชุมชน วัฒนธรรมชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน และการกระจายอำนาจมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล